

Bijlage 4 - Quicksan flora en fauna



Ruimte. Mensen. Toekomst.

Quickscan Flora en Fauna Ontsluitingsweg Hoogwoud-Oost

Toetsing aan natuurwetgeving en -beleid

Definitief



colofon

projectnaam
**Quickscan Flora en Fauna
Ontsluitingsweg Hoogwoud-
Oost**

datum
4 maart 2024

projectnummer
P05590

opdrachtgever
Gemeente Opmeer

BRO
projectleider



opgesteld door



interne controle



bron kapt
BRO

Boscheweg 107
5282 WV Boxtel
+31 (0)411 850 400
info@bro.nl
www.bro.nl



Inhoudsopgave

1	Inleiding	4	5.6	Vissen	16
1.1	Werkwijze quickscan flora en fauna	4	5.6.1	Toetsing	16
2	Planbeschrijving	5	5.7	Ongewervelde diersoorten	16
2.1	Huidige situatie	5	5.7.1	Toetsing	16
2.2	Toekomstige situatie	5	5.8	Vaatplanten	16
3	Toetsing gebiedsbescherming	7	5.8.1	Toetsing	16
3.1	Wettelijke gebiedsbescherming	7	5.9	Specifieke zorgplicht	17
3.2	Gebiedsbescherming vanuit provinciaal beleid	7	5.10	Invasieve exoten	17
3.3	Effectenanalyse Natuur Netwerk Nederland	7	6	Conclusie	18
3.3.1	Voorwaarden	7	6.1	Vervolgtraject en advies	18
3.3.2	Ligging	9	6.1.1	AERIUS-berekening	18
3.3.3	Beheertypen	9	7	Samenvatting	19
3.3.4	Wezenlijke kenmerken en waarden	9	8	Geraadpleegde bronnen	20
3.3.5	Areaal NNN	11			
3.3.6	Samenhang NNN	11			
3.3.7	Landschappelijke WKW's	11			
3.3.8	Flora en fauna WKW's	11			
3.3.9	Conclusie	12			
4	Toetsing beschermde houtopstanden	13			
5	Toetsing soortenbescherming	14			
5.1	Vogels	15			
5.1.1	Toetsing	15			
5.2	Vleermuizen	15			
5.2.1	Toetsing	15			
5.3	Grondgebonden zoogdieren	15			
5.3.1	Toetsing	16			
5.4	Reptielen	16			
5.4.1	Toetsing	16			
5.5	Amfibieën	16			
5.5.1	Toetsing	16			

1 Inleiding

Voor alle ruimtelijke ontwikkelingen geldt dat deze in overeenstemming met de nationale natuurwetgeving en het provinciale natuurbeleid moeten worden uitgevoerd. In het kader van een bestemmingsplanwijziging ten behoeve van de realisatie van een nieuwe ontsluitingsweg binnen Hoogwoud-oost, is door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan) een beoordeling gemaakt van de mogelijke effecten die het plan kan hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

Per 1 januari 2024 is de Wet natuurbescherming opgaan in de Omgevingswet (Ow). In deze wet vindt men de beschermingsregels voor soortenbescherming en gebiedsbescherming als uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Ook de bescherming van houtopstanden is hierin opgenomen. Daarnaast vindt provinciale gebiedsbescherming plaats door middel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), welke is uitgewerkt in de respectievelijke omgevingsverordening.

1.1 Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen potentieel aanwezige natuurwaarden die vanuit de Omgevingswet en provinciaal beleid zijn beschermd. Deze werkwijze vloeit voort uit de brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van Economische Zaken van december 2016.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 6 februari 2024 tussen 09.00 – 10.00 uur door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied en de directe omgeving hiervan. Het was circa 5°C, volledig bewolkt, met licht neerslag en een zuidwestenwind van 7 Bft. Tijdens het veldbezoek is gelet op de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten op basis van het aanwezige habitat en nest-/verblijfsmogelijkheden. Daarnaast is aan de hand van NDFF-gegevens, verspreidingsatlassen, soortgerichte literatuur en op basis van 'expert judgement' nagegaan welke beschermde planten- en diersoorten er voor kunnen komen binnen en nabij het plangebied en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Noord-Holland geraadpleegd. Aan de hand van het verkennende onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is er vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, laatst aangevuld 11 februari 2021). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EZK genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

2 Planbeschrijving

Het plangebied is gelegen ten oosten van de kern van Hoogwoud, gelegen tussen meerdere agrarische percelen. In figuur 1 is de topografische ligging van het plangebied weergegeven.

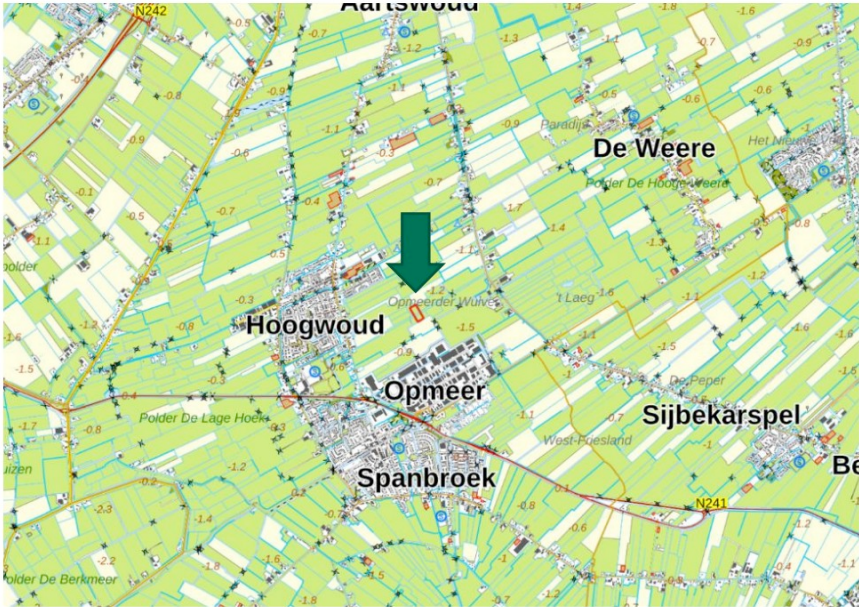
2.1 Huidige situatie

Het plangebied bestaat momenteel uit enkele agrarische percelen en sloten. Het ontbreekt aan opgaand groen binnen het plangebied.

In figuur 2 is een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving weergegeven. De figuren 4 t/m 9 geven een impressie van het plangebied, middels foto's die zijn genomen tijdens het verkennende veldbezoek.

2.2 Toekomstige situatie

De initiatiefnemer is voornemens binnen het plangebied een nieuwe ontsluitingsweg aan te leggen. Het wegprofiel is 6 meter breed, met hierbuiten een obstakelvrije zone. De weg wordt niet verlicht en er komen geen hogere objecten in de berm. Ter hoogte van de Wuiver worden de twee sloten overbrugd, met een passagestrook naast de waterrand voor flora en fauna. Figuur 3 geeft een schematisch beeld van de toekomstige ligging van de weg.



Figuur 1: Topografische kaart ligging plangebied (1:25.000)



Figuur 2: Luchtfoto plangebied en directe omgeving



Figuur 3: Toekomstige situatie plangebied (schematisch)



Figuur 4: Midden van het plangebied



Figuur 5: Midden van het plangebied



Figuur 6: Plas-dras gebieden in het westen van het plangebied



Figuur 7: Grasland binnen het plangebied



Figuur 8: Midden van het plangebied



Figuur 9: Midden van het plangebied

3 Toetsing gebiedsbescherming

3.1 Wettelijke gebiedsbescherming

De Omgevingswet heeft voor wat betreft gebiedsbescherming betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten en activiteiten mogelijk significant effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden middels een voortoets. Projecten en activiteiten die een significant negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied zijn vergunningsplichtig (Natura 2000-activiteit). Indien nadelige effecten te verwachten zijn, welke niet significant zijn, geldt de specifieke zorgplicht. In dat geval moeten nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperkt, of ongedaan gemaakt worden.

Het plangebied is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, “Markermeer & IJmeer”, bevindt zich op circa 10,7 kilometer afstand ten zuidoosten van het projectgebied. Dit betreft echter geen stikstof gevoelig Natura 2000-gebied. Het meest nabijgelegen stikstof gevoelige Natura 2000-gebied, “Eilandspolder”, bevindt zich op circa 13,7 kilometer afstand ten zuidoosten van het projectgebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect als gevolg van storingsfactoren als toename van geluid, licht of depositie van stikstof. Mede gezien de afstand tot het plangebied zijn externe effecten als gevolg van aspecten als licht, geluid en trillingen uitgesloten.

Daar de voorgenomen ontwikkeling de realisatie van een nieuwe ontsluitingsweg betreft, is een toename aan stikstofuitstoot te verwachten. Een toename van stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied is niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek in de vorm van een AERIUS-berekening voor

zowel de aanlegfase als de gebruiksfase dient uit te wijzen of er een toename van stikstofdepositie plaatsvindt.

3.2 Gebiedsbescherming vanuit provinciaal beleid

Conform artikel 7.8 lid 2 Bkl van de Omgevingswet dragen Gedeputeerde Staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd ‘Natuurnetwerk Nederland’. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones met als doel natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied te verbinden. Activiteiten in deze gebieden zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken of waarden of als deze kunnen worden tegengegaan met mitigerende maatregelen.

Het plangebied is gelegen binnen het Natuurnetwerk Nederland. Om de effecten van de ontwikkeling te bepalen is een uitgebreide effectenanalyse uitgevoerd. Voor dit plan is de toetsing aan weidevogelgebieden niet van toepassing, gezien het plangebied niet binnen een belangrijk weidevogelgebied ligt.

3.3 Effectenanalyse Natuur Netwerk Nederland

Omdat de beoogde ontwikkeling binnen het NNN is gelegen (figuur 10), is een beoordeling gemaakt of de ontwikkeling afbreuk doet aan het behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken van het NNN. Het effectenonderzoek NNN zal in beeld brengen of, en zo ja welke negatieve effecten de nieuwe ontwikkeling heeft op het aangrenzend NNN.

In de Omgevingswet geldt voor het Natuurnetwerk Nederland sinds ingang van de Omgevingswet het “Ja, mits”-principe. De provincie Noord-Holland heeft de regels echter als “Nee, tenzij” beschreven, en dus als zodanig beschermd. Significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN is niet toegestaan, tenzij sprake is van een groot openbaar belang en er geen alternatieven zijn. Aantasting moet worden gemitigeerd, of (indien mitigatie niet mogelijk is) worden gecompenseerd.

3.3.1 Voorwaarden

Het NNN is een samenhangend netwerk van natuurgebieden en landbouwgebieden met natuurwaarden van (inter-)nationaal belang. Voorbeelden van dergelijke gebieden in Noord-Holland zijn: de venen, de zoetwaterplassen en de duinen. Het doel van het NNN-beleid is het veiligstellen van ecosystemen en het realiseren van leefgebieden met goede condities voor de biodiversiteit. Deze leefgebieden zijn belangrijk voor dier- en plantensoorten. De bescherming van het NNN is vastgelegd in paragraaf 6.2.5 van de Omgevingsverordening NH2022 van Provincie Noord-Holland. Externe effecten van ontwikkelingen op het Natuurnetwerk hoeven niet in iedere provincie beoordeeld te worden. Binnen Provincie Noord-Holland is geen bescherming van externe effecten vastgelegd.

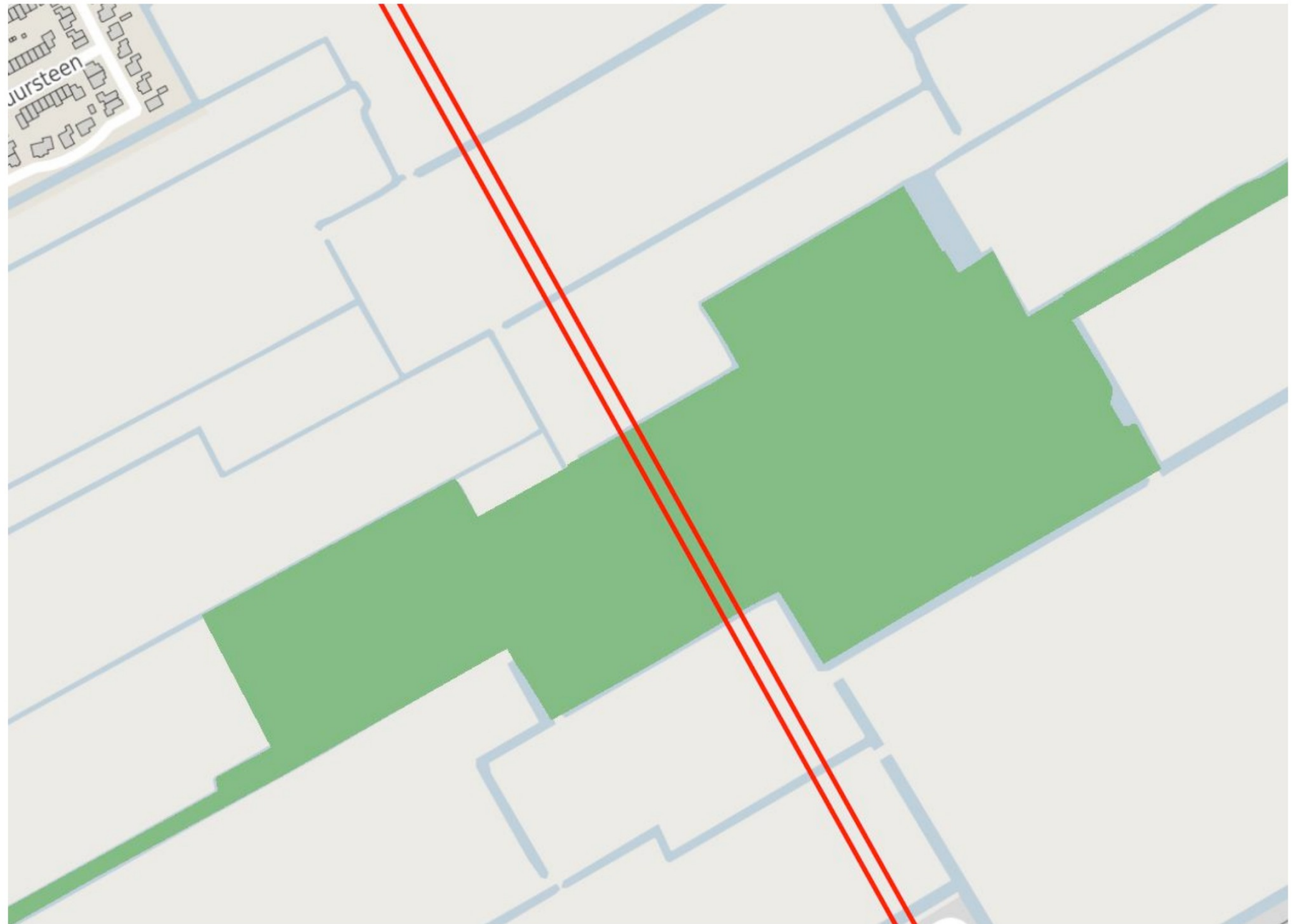
Schadelijke activiteiten binnen het NNN zijn in beginsel niet toegestaan. De uitzonderingen op deze regels worden beschreven in Artikel 6.54 van de Omgevingsverordening worden de uitzondering toegelicht.

Een omgevingsplan maakt geen nieuwe activiteiten of wijziging van bestaande activiteiten binnen het werkingsgebied Natuurnetwerk Nederland of het werkingsgebied natuurverbindingen mogelijk die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken en waarden of die kunnen leiden tot een vermindering van de kwaliteit, de oppervlakte of de samenhang tussen die gebieden, tenzij sprake is van:

- a) *nieuwe activiteiten en wijziging van bestaande activiteiten, voor zover:*
 1. *er sprake is van groot openbaar belang;*

2. *Er geen reële alternatieven zijn; en*
 3. *de negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en samenhang worden beperkt en de overblijvende effecten gelijkwaardig en tijdig worden gecompenseerd.*
- b) *nieuwe activiteiten en wijziging van bestaande activiteiten, voor zover:*
1. *de activiteiten die leiden tot aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden worden gecompenseerd;*
 2. *de compensatie inhoudt dat de uitvoering van het geheel van activiteiten gezamenlijk binnen 10 jaar leidt tot een duidelijk aantoonbare meerwaarde voor de werkingsgebieden natuurnetwerk Nederland of natuurverbindingen voor wat betreft kwaliteit en samenhang;*
 3. *de oppervlakte van het werkingsgebied natuurnetwerk Nederland tenminste gelijk blijft;*
 4. *rekening wordt gehouden met de omstandigheid dat de locatie waarop de activiteit plaatsvindt mogelijk gelegen is in een gebied van het Natuurnetwerk Nederland of Natuurverbindingen dat omringd wordt door of grenst aan Bijzonder provinciaal landschap;*
 5. *er een gebiedsvisie wordt opgesteld waarin wordt onderbouwd dat wordt voldaan aan het gestelde onder 1 tot en met 4 van dit onderdeel.*
- c) *een beperkte toevoeging van nieuwe activiteiten aan of een beperkte wijziging van bestaande activiteiten, mits:*
1. *deze toevoeging of wijziging noodzakelijk is voor de instandhouding van de bestaande activiteit;*
 2. *deze toevoeging of wijziging ondergeschikt is aan de bestaande activiteiten;*
 3. *de negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en samenhang worden beperkt en de overblijvende effecten gelijkwaardig en tijdig worden gecompenseerd.*

Naar aanleiding van het planvoornemen zal moeten worden gekozen voor een van deze drie mogelijkheden.



Figuur 10: Ligging NNN binnen en rond het plangebied

3.3.2 Ligging

Het plangebied is deels binnen het NNN gelegen (figuur 10). Het betreft circa 2.265,88 m² aan grasland en sloten. Een effectenanalyse wordt uitgevoerd om de mogelijke effecten in detail te beoordelen, om zo redelijkerwijs te kunnen bepalen of de plannen afbreuk doen aan het behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken van het NNN. Daarnaast wordt ook beoordeeld of de ontwikkeling een positieve bijdrage levert aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken.

3.3.3 Beheertypen

Het NNN binnen het plangebied worden aangeduid met zowel beheertype als ambitietype ‘N12.02 Kruiden- en faunarij grasland’ (figuur 5 en 6).

N12.02 Kruiden- en faunarij grasland

De vegetatie kan behoren tot allerlei verbonden van graslandvegetaties; onder meer kamgrasvegetaties of de meer algemene witbolgraslanden. Diverse soorten ruigte en struweel kunnen in dit grasland voorkomen. Het grasland wordt meestal extensief beweid of gehooid en niet of slechts licht bemest.

Het beheertype Kruiden- en faunarij grasland kan voorkomen op diverse bodems van vochtig tot droog en heeft doorgaans een (matig) voedselrijk karakter. Kruiden- en faunarij grasland komt in vrijwel alle landschapstypen voor. Toch is het areaal de laatste veertig jaar enorm afgenomen door de gangbare landbouwpraktijk: sterke bemesting gecombineerd met periodiek doodspuiten van de grasmat en opnieuw inzaaien met hoog productieve grasvariëteiten. De meeste overgebleven kruidenrijke graslanden liggen in overhoekjes van het agrarische gebied of komen voor in natuurgebieden. Daar kan kruidenrij grasland een tijdelijk fase zijn als de benodigde abiotische omstandigheden voor schraallanden niet of nog niet gerealiseerd kunnen worden.

Kruiden- en faunarij grasland wordt bij een goede kwaliteit gekenmerkt door variatie in structuur (ruigte en plaatselijk struweel, hogere en lage vegetatie) en een kruidenrijke graslandbegroeiing die rijk is aan kleine fauna. Gradiënten binnen (grond)waterpeil en voedselrijkdom zorgen voor diverse vegetatietypen.

Kenmerkende of bijzondere soorten van schralere beheertypen ontbreken grotendeels binnen Kruiden- en faunarij grasland, maar graslanden zijn vaak wel rijk aan minder zeldzame soorten. Het type is o.a. van belang voor vlinders en andere insecten, vogels en kleine zoogdieren. De graslanden worden doorgaans niet bemest. Om verzuring tegen te gaan kan, bij uitzondering, ruige stalmest of bekalking toegepast worden.

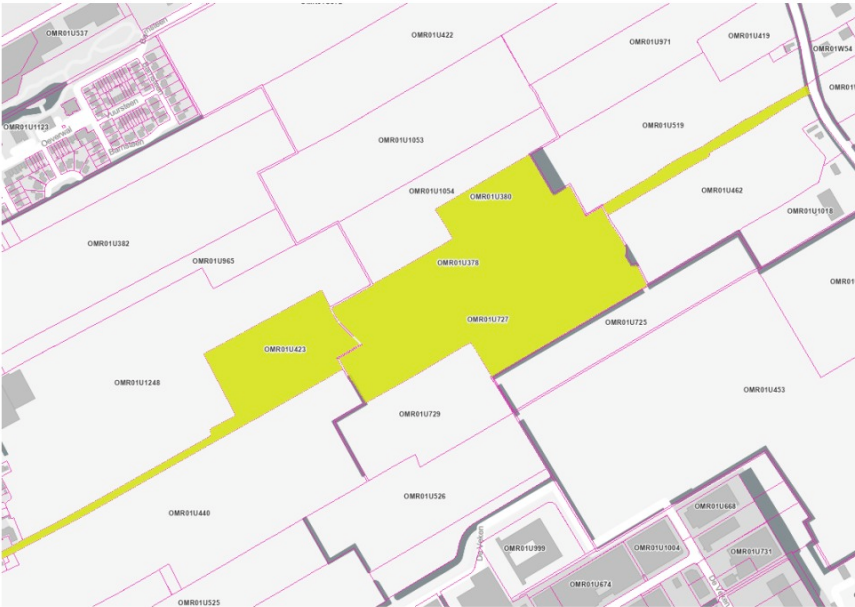
3.3.4 Wezenlijke kenmerken en waarden

In bijlage 6 van de Omgevingsverordening NH2022 van Provincie Noord-Holland wordt een opsomming gegeven van alle wezenlijke kenmerken en waarden van alle delen van het NNN in Noord-Holland. Het onderdeel van het NNN binnen het plangebied valt binnen ‘De Weel, de Weijde meer en graslandreservaten de Gouw (W8)’. Onderstaand de beschrijving gegeven over dit gebied volgens de Provincie Noord-Holland .

Algemeen

De deelgebieden liggen verspreid tussen Heerhugowaard, Hoorn, Medemblik en Schagen en beslaan samen een oppervlakte van circa 400 hectare. De samenhang binnen het NNN gebied wordt gevormd door de open graslandreservaten. Daarnaast is er veel samenhang met het open weidevogelleefgebied buiten het NNN. Het open gebied wordt onderbroken door diverse woonkernen. De omvang van de afzonderlijke graslanden varieert van 1,8 ha (Noordermeer) tot 122 ha (Polder Westerveer).

Het watertje langs A.C. de Graafweg (1,2 ha), waterberging De Weijde meer (6 ha) en De Weel bij Obdam (17 ha) zijn waterrijke gebieden en ook het zuidelijke deel van het Lekemeer is een waterrijk gebied.



	Vereiste abiotische condities										Vereiste ruimtelijke condities						
	Veenbodem	Relatief voedselarme	Oude bodem (ongestoord)	Buffercapaciteit bodem / water	(Micro) reliëf	Windwerking	Stabiel hoog (grond)waterpeil	Peil- en/of overstromingsd	Basenrijke en/of brakke kwel	Goede (grond-) en	Bestaand water- en / of	Cultuurhistorisch element	Openheid	Beslotenheid	Rust (beperkte menselijke)	Stilte	Donkerte
Open landschap met extensieve graslanden voor weidevogels																	
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	X	X	X	X	X	-	X	-	X	X	X	-	X	-	X	X	X
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland	X	X	X	X	X	-	X	-	X	X	X	-	X	-	X	X	X
Weidevogels	X	X	X	-	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Rugstreeppad	-	-	-	-	X	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	-	-
Stapstenen langs natte natuurverbinding																	
N04.02 Zoete Plas	-	-	-	X	-	-	X	-	X	X	X	-	-	-	X	X	X
N14.02 Hoog- en laagveenbos	X	X	X	X	X	-	X	-	X	X	-	-	-	X	X	X	X
Vissen	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	-	-	-
Moeras- en rietvogels	X	-	-	-	-	X	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Watervogels	-	-	-	-	-	-	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Waterspitsmuis	X	X	-	-	X	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Aardkundige waarden	-	-	X	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Figuur 13: Tabel actuele en potentiële natuurwaarden in relatie tot de vereiste abiotische en ruimtelijke condities ('X') binnen De Weel, de Weidemeer en graslandreservaten de Gouw (W8)

Met uitzondering van de Weel, dat vrij geïsoleerd gelegen is, vormen deze stapstenen langs de natte natuurverbinding WNV1. Deze verbinding zorgt tevens voor de samenhang met andere NNN gebied. Via de WNV1 is het gebied namelijk verbonden met NNN gebied Weel- en Braakpolder, en via Rustenburg en Hensbroek (W9) ook met de veel zuidelijker gelegen Eilandspolder (L11). De natuurverbinding loopt verder door richting het IJssel- en Markermeer in het oosten, Noord-Kennemerland in het westen en de kop van Noord-Holland in het noorden.

Landschap, flora en fauna

't Laag, polder Westerveer, polder de Lage Hoek, Kerkepolder, Leekerlanden bestaan uit N13.01 Vochtig weidevogelgrasland en in Lekermere ligt N12.02 Kruiden- en faunarijke grasland. Lekermere, Benningbroek, Opmeerder Wuiver en een deel van de polder Berkmeer zijn van belang voor weidevogels. Meest kenmerkend voor de graslandreservaten zijn het microreliëf en de openheid. Met name Benningbroek en Noordermeer zijn reliëfrijk. Het microreliëf samen met variatie in bodemsamenstelling zorgt voor structureel grasland met gevarieerd bodemleven en vegetatie. Opmeerder Wuiver is botanisch interessant met soortenrijke vegetaties langs de slootkant en kamgras op de veenkade. In de Lage hoek heeft de rietorchis zich gevestigd in slootkanten. Polder Westerveer is het grootste aaneengesloten weidevogelgrasland in het gebied. Hier broeden grote aantallen weidevogels en buiten het broedseizoen overwinteren grote aantallen weidevogels, waaronder de wulp. Maar ook in kleine percelen zoals het Lekermere broeden jaarlijks enkele paren weidevogels. Weidevogels foerageren in de plasdraszones ('t Laag, Kerkepolder en Polder Berkmeer). In polder Berkmeer komen grote aantallen grutto's (broedend) voor, kluten en visdieven broeden op de vlonders boven de plasdraszona en grote aantallen watervogels (smienten) overwinteren hier. Rugstreeppadden worden verspreid aangetroffen in het gebied.

3.3.5 Areaal NNN

Met de aanleg van een ontsluitingsweg binnen het plangebied wordt er een afbreuk gedaan op de grootte/begrenzing van het NNN. In totaal vindt

er (op basis van een breedte van 10 meter) een verlies van circa 2.265 m² aan NNN plaats.

3.3.6 Samenhang NNN

De samenhang binnen dit NNN gebied wordt gevormd door open graslandreservaten. Daarnaast is er samenhang met weidevogelleefgebied buiten het NNN. Met de aanleg van de nieuwe ontsluitingsweg worden de NNN gebieden van de Opmeerder Wuiver opgesplitst, wat voor versnippering kan zorgen. Het NNN zorgt hier voor een verbinding tussen de kern van Hoogwoud en de grotere laagveengebieden 't Laage ten oosten van Gouwe. De aanleg van de weg zorgt voor twee NNN-snipperen ten grootte van 9,5 hectare (ten oosten) en 6,1 hectare (ten westen). Beide gebieden zijn van een dergelijk omvang dat het behoud van het NNN niet in geding komt. De minimale oppervlakte van een snipper om nog goed te functioneren is per natuurbeheertype verschillend. De beschrijving van natuurtypen in de index natuur en landschap van BIJ12 geeft een goede indicatie, met name voor natuurbeheertypen uit de categorieën Bijzondere natuur en Top natuur. Voor de categorie Algemene natuur (hier het geval) wordt aangesloten bij de Leidraad mitigatie en compensatie van natuur van Rijkswaterstaat (15-12-2011):

Bos: minimaal 5 ha

Overige natuurtypen: minimaal 0,5 ha

De samenhang zal worden aangetast. Gezien de belangrijkste waarden van de Opmeerder Wuiver de botanische waarde en rugstreeppad zijn, komt een goed functioneren door deze versnippering redelijkerwijs niet in het geding. Versnippering kan voor weidevogels wel een gevolg hebben, omdat zij grote aaneengesloten leefgebieden nodig hebben.

Het heeft de voorkeur de aantasting zoveel mogelijk te mitigeren, bijvoorbeeld door het verplaatsen van het traject, de realisatie van ontsnipperingsmaatregelen, en het vergroten van de resterende snippers, bijvoorbeeld door daar de compensatieverplichting te realiseren.

3.3.7 Landschappelijke WKW's

Rust en stilte

Rust en stilte is binnen het plangebied aanwezig. Er vindt momenteel enkel verstoring plaats doormiddel van een wandelpad dat over de Opmeerder Wuiver loopt en agrarische activiteiten van de weilanden rondom. Het pad is gesloten van 15 maart tot 15 juni, om broedvogels rust te geven. Momenteel bevinden verkeersbewegingen van gemotoriseerd verkeer zich op maximaal circa 400-500 meter afstand tot het midden van het plangebied. De weg en de daarbij horende verkeersbewegingen komen door het midden van het gebied en zorgen daarmee voor visuele verstoring en geluidsverstoring.

Donkerte

Langs de nieuwe weg wordt geen vaste verlichting aangebracht. De verkeersbewegingen vinden naar verwachting grotendeels overdag plaats, daar de nieuwe ontsluitingsweg met name bedoeld is om de huidige Herenweg te ontlasten van bezoekers van Tuin-, Sfeer- & Kluscentrum De Boet. Er zal een beperkte afname van donkerte zijn door de verlichting van het autoverkeer. Een significant negatief effect op de donkerte is niet te verwachten.

Openheid en geslotenheid

Het NNN wordt beperkt gewijzigd, waarbij enkel een weg wordt aangelegd. Het NNN is hier doorlopend, maar grenst aan twee zijden reeds aan een weg. Dit is daarmee in lijn met de structuur uit de omgeving. Wel dienen maatregelen te worden genomen om de openheid van het landschap te behouden. Dit kan gedaan worden doormiddel van een somber wegprofiel, waarbij opgaande objecten zoals bomen en straatlantaarns ontbreken. Ook komt de weg op de hoogte van de dijk van de Wuiver te liggen, zonder hoogteverschil. De werkzaamheden hebben in dat geval geen effect op de openheid en geslotenheid binnen het NNN.

3.3.8 Flora en fauna WKW's

Rugstreeppad

De rugstreeppad is een soort die met name voorkomt in terreinen met een natuurlijke of door mensen gecreëerde dynamiek. Ook komt de soort voor in sloten van akker- en graslandgebieden. De soort plant zich met name voort binnen ondiepe, meestal geheel vegetatieloze, vaak tijdelijke water-tjes. Voorbeelden zijn volgelopen greppels, regenplassen en karrensporen (rijsporen in het algemeen). Daarnaast zijn voortplantingsplaatsen ook te vinden ondergelopen graslanden, en kan de rugstreeppad in lage dichthe-den aanwezig zijn in poldersloten. Met name de poldersloten kunnen als voortplantingshabitat dienen. De NDFF geeft dan ook waarnemingen van deze soort in sloten binnen het NNN ten oosten van het plangebied en binnen de laagveengebieden van 't Laeg.

Door het aanleggen van de ontsluitingsweg vindt er een beperkte afname van het leefgebied van deze soort plaats. Wel bestaat de kans op ver-keersslachtoffers, indien er geen maatregelen worden genomen om dit te voorkomen. Middels ontsnipperende maatregelen kunnen significant ne-gatieve effecten voorkomen worden.

Weidevogels

Weidevogels zijn met name gebaat met open, weidse grasvlakten, welke worden doorkruis met watergangen en andere waterlichamen. Daarnaast zijn deze soorten gebaat bij rust en openheid van het landschap. Deze ei-genschappen zijn momenteel aanwezig binnen het plangebied. De NDFF geeft de laatste 5 jaar een zeer beperkt aantal waarnemingen van weide-vogels binnen het plangebied, en dan enkel buiten het broedseizoen. Ten oosten van de Gouwe, in 't Laeg, zijn wel veel waarnemingen bekend van grutto, tureluur, kievit, scholekster, graspieper en veldleeuwerik. Het wordt niet verwacht dat er (veel) weidevogels binnen het gebied broeden. Dit komt waarschijnlijk door de beperkt omvang en drassigheid van het ge-bied, ten opzichte van 't Laeg. Het is niet uitgesloten dat het als foerageer-gebied en uitwijkgebied wel een functie voor de weidevogels kan hebben.

Met het voorgenomen plan komt er een ontsluitingsweg door het NNN te liggen, waardoor versnippering en optische verstoring optreedt. In onder-zoek van Altenburg & Wymenga voor Provincie Fryslân wordt aangegeven dat een gemeentelijke wegen voor een minimale verstoringsafstand heb-ben van 0-100 meter en een gemiddelde verstoringsafstand van 50-226 meter. Eventueel aanwezige weidevogels zullen dus vrijwel zeker nadelig door de weg worden beïnvloed.

Er kunnen maatregelen genomen worden om de openheid en rust zoveel mogelijk te behouden. Het weglaten van opgaande structuren hoger dan circa 1 meter (bijv. lantaarnpalen) is belangrijk om roofvogels geen uitkijk-plek te geven. Daarnaast moet overwogen worden om de weg in de meest gevoelige periode (15 maart – 15 juli) af te sluiten, net als het wandelpad.

3.3.9 Conclusie

De voorgenomen plannen zorgen voor een aantasting van de WKW's (we-zenlijke kenmerken en waarden). Middels mitigerende maatregelen kan een deel van de aantasting worden beperkt of voorkomen. De effecten en mogelijkheden voor maatregelen zijn als volgt:

- Afname oppervlakte en samenhang NNN
- Vergroten resterende snippers NNN (locatie van de compensatie)
- Ontsnipperende maatregelen bij de weg
- Aantasting leefgebied weidevogels
- Niet plaatsen opgaande structuren langs de weg
- Afsluiten weg in broedseizoen (15 maart – 15 juli)

Er blijven effecten over met betrekking tot de oppervlakte en samenhang NNN, en het leefgebied van de weidevogels.

Het is mogelijk deze aantasting aan het NNN te compenseren, indien dit op basis van een van de drie afwijkingsmogelijkheden, zoals benoemd in artikel van de provinciale Omgevingsverordening, kan worden onder-bouwd.

Het plan kan plaatvinden indien aan alle voorwaarden wordt voldaan die er gelden voor de betreffende afwijkingsmogelijkheid. Hiertoe dient een onderbouwing opgenomen te worden in een compensatieplan. Daarnaast dient in het compensatieplan beschreven te worden welke maatregelen worden genomen om de resterende effecten (die optreden als gevolg van de activiteit) te compenseren. Afhankelijk van de gekozen afwijkingsmoge-lijkheid moet er mogelijk nog een meerwaarde gecreëerd worden.



Figuur 14: Ligging NNN (groen) ten opzichte van perceel plangebied (rood omlijnd)

4 Toetsing beschermde houtopstanden

De bescherming van houtopstanden, conform Omgevingswet, heeft betrekking op alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van minimaal tien are of een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gelegen buiten de bebouwde kom (bebouwingscontour houtkap). Wanneer houtopstanden worden geveld, niet vallende onder artikel 11.111, lid 2 Bal, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 11.126 Bal). Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 11.129 Bal om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud. Onder de Omgevingswet geldt een specifieke zorgplicht voor houtopstanden (artikel 11.116 Bal). Indien natuurbescherming, instandhouding bosareaal of bescherming landschappelijke waarden in het geding komt, geldt een verplichting om nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken, of achterwege te laten.

Aangezien het plangebied zich binnen de bebouwingscontour houtkap bevindt en er geen (onderdelen van) houtopstanden aanwezig zijn is toetsing aan het onderdeel houtopstanden conform de Omgevingswet bij dit plan niet aan de orde.

5 Toetsing soortenbescherming

Conform de Omgevingswet is een flora- en fauna-activiteit een ‘activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten’. Dit heeft betrekking op vrijwel alle ruimtelijke activiteiten, en hiervoor geldt de specifieke zorgplicht (art. 11.27 Bal). Er geldt een vergunningsplicht wanneer schadelijke handelingen worden uitgevoerd zoals beschreven in paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal. In tabel 1 staan de belangrijkste schadelijke handelingen uitgewerkt.

De Ow heeft, voor wat betreft soortenbescherming, betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, een aantal vissen, libellen en vlinders, enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten en een aantal vaatplanten. De beschermde soorten zijn ingedeeld in drie categorieën:

- Vogels (artikel 11.37 Bal)
- Europees beschermde soorten (artikel 11.46 Bal)
- Nationaal beschermde soorten (artikel 11.54 Bal)

Beschermde soorten vanuit nationaal oogpunt betreffen soorten uit ‘bijlage A en B’ van de Ow (Bijlage IX onder A en B Bal). Beschermde soorten vanuit Europees oogpunt betreffen soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, de soorten uit Bijlage 1 en 2 Verdrag van Bern, en Bijlage 1 Verdrag van Bonn, en alle in Europa inheemse vogels (Vogelrichtlijn). De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen vergunningsplichtige activiteiten. De regels voor vogels en overige Europese soorten zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, ‘nationaal’ beschermde soorten gelden regels die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de vergunningsplichtige activiteiten per regime weergegeven.

De Ow regelt dat de provincie bevoegd gezag is en de lijst met te beschermen soorten kan afstemmen op de situatie in de provincie. De soortbescherming kan hierdoor per provincie verschillen. In het algemeen gelden voor alle drie de categorieën de activiteiten met schadelijke gevolgen. Een ontheffing hierop wordt voor de Nationaal beschermde soorten (art. 11.54

Bal) met een lichte toets verleend. Voor de vogels en Europees beschermde soorten geldt een zware toetsing. Het verschil binnen provincies zit vooral in het aantal nationaal beschermde soorten met een vrijstelling bij onder meer ruimtelijke ontwikkelingen. Zo zijn, in tegenstelling tot een aantal andere provincies, de kleine marterachtigen (wezel, hermelijn en bunzing) binnen de provincie Noord-Holland niet vrijgesteld.

Tabel 1: Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Vogels (Art. 11.37 Bal)	Europees beschermde soorten (Art. 11.46 Bal)	Nationaal beschermde soorten (Art. 11.54 Bal)
Art. 11.37 lid 1 onderdeel a Bal Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art. 11.46 lid 1 onderdeel a Bal Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art. 11.54 lid 1 onderdeel a Bal Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art. 11.37 lid 1 onderdeel b Bal Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art. 11.46 lid 1 onderdeel d Bal Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art. 11.54 lid 1 onderdeel b Bal Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art. 11.37 lid 1 onderdeel c Bal Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 11.46 lid 1 onderdeel c Bal Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art. 11.37 lid 1 onderdeel d en lid 3 Bal Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art. 11.46 lid 1 onderdeel b Bal Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art. 11.46 lid 1 onderdeel e Bal Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art. 11.54 lid 1 onderdeel c Bal Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Onder de Omgevingswet is een specifieke zorgplicht opgenomen voor alle ‘flora- en fauna-activiteiten’ (11.27 Bal). Hierin wordt gesteld dat nadelige gevolgen zoveel mogelijk worden voorkomen, beperkt of ongedaan gemaakt. Dit geldt voor alle beschermde soorten, alsmede soorten van de rode lijsten, en voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats. Voor deze soorten wordt vastgesteld of nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten. Is dit niet mogelijk, dan dienen preventieve maatregelen te worden getroffen om nadelige gevolgen te voorkomen.

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er (provinciale) vrijstelling verleend kan worden (al dan niet door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode), of dat er een alternatieve oplossing mogelijk is waardoor er geen negatief effect kan plaatsvinden. Indien dit niet mogelijk is, zal een ontheffing / omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit met schadelijke handelingen aangevraagd moeten worden op basis van een geldig wettelijk belang, waarbij de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten niet in het geding komt. De ontheffing / vergunning kan dan onder voorwaarden worden verleend.

5.1 Vogels

Conform het Ministerie van EZK wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten (‘categorie 1-4 soorten’) zijn de nesten en de functionele leefomgeving jaarrond beschermend. Ten slotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (‘categorie 5-soorten’).

Op het terrein is geen bebouwing aanwezig. Hierdoor kunnen broedlocaties van gebouwbewonende vogelsoorten als kerkuil, huismus en gierzwaluw worden uitgesloten. In de opgaande rond het plangebied bevinden zich tevens geen jaarrond beschermde nesten van vogels als buizerd, sperwer en ransuil. In de grotere omgeving van plangebied zijn enkele waarnemingen bekend van de steenuil. Deze bevinden zich bij boerenerven aan de Oosterboekelweg, Westerstraat, Herenweg en Koningspade. Binnen het plangebied zelf is er geen geschikt leefgebied aanwezig voor deze soort, gezien het ontbreken van opgaand groen, overhoekjes, beschutting en zichtposities. Wel kunnen mogelijk “algemene” soorten als Kievit, scholekster en graspieper tot broeden komen in het opgaand groen binnen het plangebied.

5.1.1 Toetsing

Bij uitvoering van de plannen gaan geen nestlocaties van soorten met een jaarrond beschermde status verloren. Bij de werkzaamheden kunnen wel nesten verloren gaan die niet jaarrond zijn beschermd. Voor de betreffende vogelsoorten geldt dat, indien het verwijderen van het opgaand groen buiten het broedseizoen wordt uitgevoerd, er redelijkerwijs geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. In de wetteksten wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Bij twijfel over de aan/afwezigheid van een vervroegd of verlaat broedgeval (bijvoorbeeld van een houtduif) dient een controle hieromtrent zekerheid te bieden. De voorgenomen plannen zullen geen afname van essentieel broedhabitat veroorzaken van een vogelsoort, inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van lokale populaties is dan ook uitgesloten.

5.2 Vleermuizen

Volgens de NDFF en verspreidingsgegevens van de Zoogdierverseniging is het plangebied gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige

dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, baardvleermuis, meervleermuis en watervleermuis.

Binnen het plangebied zijn geen gebouwen of bomen aanwezig, waardoor de aanwezigheid van een rust- of verblijfplaats van een vleermuissoort op voorhand kan worden uitgesloten. Er is geen sprake van potentieel (essentieel) foerageergebied en/of vliegroutes, gezien het ontbreken van aspecten als grote hoeveelheden opgaand groen, oppervlaktewater en lijnvormige landschapselementen.

5.2.1 Toetsing

Bij uitvoering van de voorgenomen ontwikkeling zal er geen sprake zijn van (potentiële) schadelijke handelingen met betrekking tot vaste rust- of verblijfplaatsen, vliegroutes of foerageergebied voor vleermuizen.

5.3 Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt matig geschikt habitat voor grondgebonden zoogdieren. Soorten als huisspitsmuis en woelmuis kunnen in het plangebied worden waargenomen. Door de aanwezigheid van voldoende alternatief foerageergebied betreft de ontwikkeling geen afname van essentieel foerageergebied voor deze soorten. Daarbij geldt voor al deze soorten een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. In het kader van de zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om tijdens de werkzaamheden voldoende zorg te dragen voor (incidenteel) aanwezige individuen, met name een relatief trage soort als de egel die onder dichte beplanting verscholen kan zitten. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Dieren moeten de gelegenheid krijgen om het werkgebied zelfstandig en veilig te kunnen verlaten. Indien noodzakelijk dienen soorten zorgvuldig te worden verplaatst naar buiten het werkgebied.

Volgens de NDFF komen in de omgeving van het plangebied ook de niet vrijgestelde soorten bunzing en hermelijn voor. De gronden zijn vrij ruig en

bevatten holen in de grond. Hermelijnen kunnen gebruik maken van rat-ten- en woelratholen. De vochtige omgeving is ook gunstig voor de herme-lijn. Voor bunzing zijn geen verblijfplaatsen aanwezig, gezien het ontbre-ken van elementen als konijnenholen, takkenrillen, en dergelijke. De aan-wezigheid van andere strenger beschermde grondgebonden zoogdier-soorten zijn op basis van de verspreidingsgegevens en/of het ontbreken van geschikt habitat eveneens redelijkerwijs uitgesloten.

5.3.1 Toetsing

Het plangebied dient mogelijk als leefgebied van de hermelijn. Bij de werkzaamheden verdwijnt een klein deel van het leefgebied, en wordt dit door-broken. Gezien de beperkte afname van leefgebied is een overtreding re-delijkerwijs uitgesloten, mits maatregelen worden genomen om het doden en verwonden van individuen te voorkomen, en ontsnippering te bevoor-de-ren. Deze maatregelen dienen te worden verwerkt in een ecologisch werk-protocol.

5.4 Reptielen

Volgens de NDFF en verspreidingsgegevens van RAVON zijn in de omge-ving van het plangebied geen waarnemingen bekend beschermde soorten reptielen. Het voorkomen ervan binnen het plangebied is daarmee dan ook uitgesloten.

5.4.1 Toetsing

Negatieve effecten en schadelijke handelingen ten aanzien van reptielen zijn op voorhand uitgesloten.

5.5 Amfibieën

In de omgeving van het plangebied zijn algemene soorten bekend als bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker en kleine watersalamander. Volgens de NDFF zijn in de omgeving van het plangebied ook waarnemin-gen van de niet vrijgestelde rugstreeppad bekend. De sloten kunnen die-nen als leefgebied voor de rugstreeppad. Voor zover bekend worden de sloten binnen het plangebied overbrugd, maar mogelijk worden er hier of

elders duikers toegepast. Daarmee verdwijnt een zeer beperkte hoeveel-heid voortplantingshabitat. Er zijn in de omgeving vele kilometers vergelijk-bare sloten aanwezig, waardoor deze afname redelijkerwijs geen overtre-ding betreft. Wel moet in het water conform een ecologisch werkprotocol gewerkt worden, om het doden en verwonden van individuen te voorko-men. Daarnaast kan het leefgebied door de plannen worden doorsneden, waarbij rugstreeppad als verkeersslachtoffer kan eindigen. Door het ne-men van mitigerende maatregelen kunnen verkeersslachtoffers worden voorkomen. Dit betreft faunapassages in combinatie met geschikte gelei-ding. Met betrekking tot een incidenteel passerend individu van een alge-mene (vrijgestelde) soort is enkel de zorgplicht van toepassing.

5.5.1 Toetsing

Om overtredingen te voorkomen dienen werkzaamheden aan de water-partijen uitgevoerd te worden conform een ecologisch werkprotocol, waar-door het doden en verwonden van dieren redelijkerwijs kan worden voor-komen. Daarnaast dienen mitigerende maatregelen genomen te worden om verkeersslachtoffers te voorkomen. De voorgenomen plannen zullen geen afname van geschikt essentieel habitat van een amfibieënsoort ver-oorzaken, inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van populaties en potentiële schadelijke handelingen zijn dan ook uitgesloten. In het ka-der van de algemene zorgplicht is het wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor eventueel passerende individuen.

5.6 Vissen

In de directe omgeving van het plangebied zijn volgens de NDFF geen waarnemingen bekend van beschermde vissoorten. Wel kunnen in de aanwezige sloten algemene soorten zoals stekelbaars, blankvoorn, zeelt, snoek en baars voorkomen.

Wel dienen er zorgplichtmaatregelen genomen te worden. Te denken valt aan het zoveel mogelijk overdag uitvoeren van de werkzaamheden. Bij werkzaamheden met harde geluiden en/of trillingen moeten voorafgaand

aan de werkzaamheden afgezwakte waarschuwingsgeluiden worden afge-geven om fauna in de gelegenheid te stellen tijdig weg te komen. Vlak voorafgaand aan de werkzaamheden dient roering in het water gecreëerd te worden zodat vissen vroegtijdig het werkgebied kunnen verlaten.

5.6.1 Toetsing

Negatieve effecten en schadelijke handelingen ten aanzien van be-schermd vissen zijn op voorhand uitgesloten.

5.7 Ongewervelde diersoorten

Volgens de NDFF zijn in de ruime omgeving van het plangebied waarne-mingen bekend van grote vos. Deze soort stelt echter zeer specifieke ei-sen aan zijn habitat, die in het plangebied niet aanwezig zijn. Aanwezig-heid van de overige beschermde libellen en vlinders is vanwege de ver-spreiding en/of aanwezig habitat uitgesloten. Aantasting van (deel)popula-ties van een beschermde libellen- of vlindersoort is met zekerheid niet aan de orde. De aanwezigheid van de overige beschermde ongewervelde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, is eveneens uitgesloten. Binnen het plangebied en in de omgeving is hier-voor geen geschikt habitat aanwezig.

5.7.1 Toetsing

Negatieve effecten en schadelijke handelingen ten aanzien van be-schermd ongewervelde soorten zijn op voorhand uitgesloten.

5.8 Vaatplanten

In de directe omgeving van het plangebied zijn volgens de NDFF geen waarnemingen bekend van beschermde vaatplanten. Gezien het aanwe-zige biotoop van het plangebied is de aanwezigheid van dergelijk be-schermd vaatplanten redelijkerwijs uitgesloten.

5.8.1 Toetsing

Negatieve effecten en schadelijke handelingen ten aanzien van be-schermd vaatplanten zijn op voorhand uitgesloten.

5.9 Specifieke zorgplicht

Behalve de genoemde soorten geldt een bescherming onder de specifieke zorgplicht voor soorten van de rode lijst. Dit zijn circa 4.300 soorten. In de NDFF zijn waarnemingen van haas, slobbeend, smient, watersnip, wintertaling, wulp, bruin blauwtje en kamgras bekend van rode lijst-soorten binnen het plangebied.

Van de genoemde soorten zullen enkele negatieve effecten ervaren van de ontwikkeling. Haas krijgt door de ontwikkeling met name een vergrote kans om verkeersslachtoffer te worden. Dit dient middels mitigerende maatregelen te worden voorkomen. Het kamgras kan binnen het plangebied aanwezig zijn. Hier dient voorafgaand aan de werkzaamheden naar te worden gezocht. Indien aanwezig dient deze te worden verplant naar buiten het plangebied. De werkzaamheden en maatregelen dienen te worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol.

5.10 Invasieve exoten

Enkele soorten binnen Nederland mogen niet worden verhandeld of vervoerd, of moeten actief worden geweerd. Voor soorten op de zogenoemde Unielijst (EU-exotenverordening) geldt een verbod op bezit, handel, kweek, transport en import van een aantal schadelijke exotische planten en dieren. Voor lidstaten geldt de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen en te verwijderen. Per soort zijn doelen en acties omschreven (Onderbouwing strategie Unielijstsoorten). Daarnaast geldt voor enkele soorten een nationaal handelsverbod, waaronder drie soorten Aziatische duizendknopen. Deze mogen niet worden verhandeld of vervoerd. Dit geldt ook voor grond waarin resten of zaden van duizendknoop in aanwezig zijn. Er geldt enkel een uitzondering ten behoeve van het uitroeien, bestrijden of beheersen van de duizendknopen.

In de directe omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de muskusrat, nijlgans en roodwangschildpad. Binnen het plangebied zijn echter geen waarnemingen van deze soorten gedaan tijdens het veldbezoek.

6 Conclusie

Gelet op de potentiële ecologische waarden kan het voorgenomen plan alleen in overeenstemming met de nationale natuurwetgeving en het provinciale natuurbeleid worden uitgevoerd, mits voorafgaand en tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden onderstaande in acht wordt genomen:

- Een AERIUS-berekening dient de toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden door de werkzaamheden te berekenen;
- Met betrekking tot het NNN dient een compensatieplan opgesteld te worden, waarbij de afwijkingsmogelijkheid wordt onderbouwd, en wordt beschreven wat de exacte compensatie-opgave is en hoe de mitigatie- en compensatieopgave worden uitgevoerd. In 3.3.6 zijn meerdere voorstellen voor maatregelen benoemd;
- Met betrekking tot hermelijn, rugstreeppad, haas en kamgras dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld. Hierin wordt beschreven welke maatregelen en aanpassingen in de werkwijze noodzakelijk zijn om negatieve effecten op voorhand te voorkomen;
- Ten aanzien van broedvogels dient, om schadelijke handelingen op voorhand redelijkerwijs te voorkomen, het verwijderen van nestgelegenheid buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd, of een controle moet de aanwezigheid van een broedgeval kunnen uitsluiten;
- In het kader van de zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen.

6.1 Vervolgtraject en advies

6.1.1 AERIUS-berekening

Om op voorhand negatieve effecten op Natura-2000 gebieden vanwege stikstofdepositie uit te sluiten kan een AERIUS-berekening uitgevoerd worden. Als uit deze berekeningen blijkt dat bij de aanleg- en gebruiksfase niet meer dan 0,00 mol/ha/j aan depositie plaatsvindt op stikstofgevoelige habitatten, kunnen negatieve effecten uitgesloten worden en is voor het aspect stikstofdepositie geen aparte vergunning benodigd. Als uit de berekening een resultaat komt boven 0,00 dienen vervolgstappen ondernomen te worden.

Om een AERIUS-berekening uit te voeren zijn verschillende gegevens nodig voor de aanlegfase en gebruiksfase. Voor de aanlegfase is het van belang dat in beeld wordt gebracht welke (mobiele) werktuigen (hijskraan, graafmachine etc.) er gebruikt gaan worden, want bij de verbranding van fossiele brandstoffen komt stikstof vrij, de totale gebruiksduur van deze werktuigen, het bouwjaar van de werktuigen is en het vermogen (kW). Daarnaast dienen het aantal verwachte verkeersbewegingen in de aanlegfase (vrachtwagens die materiaal aan- en afvoeren, busjes, personenauto's, enz.) ook meegenomen te worden.

Als het gebouw gasgestookt wordt, is informatie nodig over de stikstofemissie die jaarlijks vrijkomt vanwege de verwarming en het overige gasverbruik tijdens de gebruiksfase. Als het gebouw gasloos is hoeft alleen gekeken te worden naar de verkeersgeneratie. Dat zijn alle vervoersbewegingen die samenhangen met het gebruik van het nieuwe gebouw. Er dient aangegeven te worden of het gaat om lichte voertuigen (personenauto's en kleine busjes), middelzware vervoersbewegingen (kleine vrachtwagens) of zware vervoersbewegingen (grote vrachtwagens).

7 Samenvatting

In onderstaande tabel is samengevat of de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten kan hebben op beschermde soorten en/of gebieden, en wat de eventuele vervolgstappen zijn, zoals soortgericht nader onderzoek of een omgevingsvergunning. In de tabel is tevens weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om flora- en fauna-activiteiten met schadelijke handeling voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel 2: Overzicht effecten met betrekking tot gebiedsbescherming en te nemen vervolgstappen

Gebiedsbescherming	Afstand tot gebied	Sprake van aantasting	Vervolgtraject	Bijzonderheden / opmerkingen
Natura 2000	Ca. 10,7 km	Mogelijk	AERIUS-berekening	Uitvoering mogelijk indien uitkomst onder 0,00 mol/ha/j
Natuurnetwerk Nederland	Binnen plangebied	Ja	Opstellen compensatieplan	Mitigatie en compensatie aan de orde
Houtopstanden	-	Nee	-	Niet van toepassing

Tabel 3: Overzicht (potentiële) aanwezigheid beschermde soorten en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Potentieel aanwezig	Sprake van schadelijke handeling	Vervolgtraject / maatregelen	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	Algemeen	Ja	Te voorkomen	Plangebied buiten broedseizoen bouwrijp maken of controle vooraf	Globale broedseizoen loopt van maart tot half augustus
	Jaarrond beschermd	Nee	Nee	-	-
Vleermuizen	Verblijfplaatsen	Nee	Nee	-	-
	Foerageerhabitat	Nee	Nee	-	-
	Vliegroutes	Nee	Nee	-	-
Grondgebonden zoogdieren		Ja	Te voorkomen	Ontsnipperende maatregelen voor haas en hermelijn en vrijgestelde zoogdieren	Maatregelen verwerken in een ecologisch werkprotocol
Reptielen		Nee	Nee	-	-
Amfibieën		Ja	Te voorkomen	Ontsnipperende maatregelen voor rugstreeppad en vrijgestelde amfibieën	Maatregelen verwerken in een ecologisch werkprotocol
Vissen		Nee	Nee	-	-
Ongewervelden		Nee	Nee	-	-
Vaatplanten		Ja	Te voorkomen	Maatregelen treffen om kamgras voorafgaand te verplaatsen	Maatregelen verwerken in een ecologisch werkprotocol

8 Geraadpleegde bronnen

Algemene Literatuur

- Diepenbeek, A. 2021. Veldgids Dierensporen Europa. Tweede druk, KNNV Uitgeverij Zeist.
- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdierverseniging, Nijmegen.
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2019. Vogelatlas van Nederland. Broedvogels, wintervogels en 40 jaar verandering. Zesde druk, Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen.
- Van Hoof, P & R, Creemers, 2023. Fotoveldgids amfibieën. alle soorten en stadia in beeld. 1^e Druk, Stichting RAVON, Nijmegen.
- <https://www.ndff.nl/>, Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Geraadpleegd op 5 februari 2024

Algemene websites

- <https://www.bij12.nl/> (kennisdocumenten van o.a. huismus, gierzwaluw en diverse vleermuissoorten)
- <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/informatieproducten-natuur/informatiekaart-natuur/> (informatiekaart natuur (IKN))
- <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/informatieproducten-natuur/beschermde-soortenindicator-besi/> (beschermde soortenindicator (BeSI))
- <https://www.eis-nederland.nl/> (soortgegevens ongewervelden)
- <https://www.floron.nl/> (soortgegevens planten)
- <https://www.ravon.nl/> (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)
- <https://sovon.nl/> (soortgegevens vogels)
- <https://www.natura2000.nl/gebieden> (Natura 2000-gebieden)
- <https://www.verspreidingsatlas.nl/vaatplanten> (verspreidingsgegevens planten)
- <https://www.vlinderstichting.nl/> (soortgegevens vlinders en libellen)
- <https://iplo.nl/regelgeving/omgevingswet/geconsolideerde-teksten-omgevingswet/> (wettekst Omgevingswet)

- <https://www.zoogdierverseniging.nl/> (soortgegevens zoogdieren)

Provinciale bronnen

- Bouwens, S. 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot Soortbescherming. Provincie Noord-Brabant
- [https://www.brabant.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/natuurnetwerk-brabant-\(nnb\)](https://www.brabant.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/natuurnetwerk-brabant-(nnb)) (NNN en beschermde gebieden in Noord-Brabant)
- <https://www.dassenwerkgroepbrabant.nl/> (gegevens das in Noord-Brabant)
- <https://noord-brabant.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=b6414403ef5e4e9aa8875a7c366209c6> (grenzen beschermde gebieden)

Ruimte. Mensen. Toekomst.

Amsterdam

Rhijnspoorplein 38
1018 TX Amsterdam
+31 (0)20 506 19 99

Boxtel

Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
+31 (0)411 850 400

Venlo

Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
+31 (0)77 373 06 01

info@bro.nl
www.bro.nl

